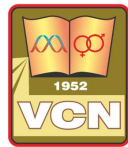

Số 13

Tháng 06-2004

Thông Tin Thú Y

Hoài Đức

TRAM THÚ Y HOÀI ĐỨC (HÀ TÂY), VIỆN CHĂN NUÔI QUỐC GIA VÀ CIRAD XIN TRẦN TRỌNG GIỚI THIÊU:

Thông Tin Thú Y

Bản tin nội bộ của mạng lưới "Giám sát dịch bệnh trên đàn lợn"

Lời ban biên tập

Đề kỷ niệm 1 năm "Thông tin Thú y Hoài Đức đến với độc giả" chúng tôi trân trọng giới thiệu một bản tin đặc biệt với nội dung chủ yếu là đánh giá những cái được và chưa được của mạng lưới "Giám sát dịch bệnh trên đàn lợn" đã được tổ chức thực hiện tại địa bàn huyện Hoài Đức.

Thời gian qua, với 12 số báo ra đời chúng tôi đã nhận được nhiều ý kiến đóng góp cùng các bài viết từ các nhà quản lý, các nhà chuyên môn và các bạn đồng nghiệp. Chúng tôi xin chân trọng cảm ơn và rất mong tiếp tục có được sự cộng tác của quý vị trong thời gian tới.

Để bản tin thêm phong phú và hấp dẫn, trong các số tới chúng tôi đề cập nhiều hơn các bài viết từ phía cơ sở, đặc biệt là kết quả hoạt động chuyên môn của Ban Thú y các xã, thị trấn. Đồng thời sẽ thông tin nhiều hơn các quy định của Pháp lệnh thú y để giúp cán bộ thú y cơ sở tăng cường thực hiện chức năng quản lý nhà nước về công tác thú y tại địa phương, góp phần nâng cao hiệu quả chuyên môn.

Một lần nữa xin chân trọng cảm ơn các độc giả!

Ban biên tập

CẦN TĂNG CƯỜNG HƠN NỮA CÔNG TÁC QUẢN LÝ DỊCH BỆNH TỪ CÁC THÔN XÓM VÀ CƠ SỞ CHĂN NUÔI (Xem trang 2)

"Thông tin thú y Hoài Đức", niềm vui, niềm tự hào của các thành viên Mạng lưới

Những cái được của "Thông tin thú y Hoài Đức"

(Xem trang 5)

GIỐNG HEO NÀO NÊN NUÔI Ở NƯỚC TA

(Xem trang 7)

NHỮNG HẠN CHẾ CẦN KHẮC PHỤC Ở MẠNG LƯỚI GIÁM SÁT DỊCH BỆNH ĐỘNG VẬT

(Xem trang 6)

SỬ DỤNG HỢP LÝ VITAMIN ADE TIÊM CHO LỢN

(Xem trang 6)

NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT VỀ BỆNH BẢNG NƯỚC Ở GÀ

(Xem trang 10)

KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG MẠNG LƯỚI GIÁM SÁT DỊCH BỆNH ĐỘNG VẬT PHƯƠNG HƯỚNG HOẠT ĐỘNG THỜI GIAN TỚI

(Xem trang 3)

Cảm nhận sau một năm tham gia mạng lưới "Giám sát dịch bệnh trên đàn lợn"

(Xem trang 4)

CÂN TĂNG CƯỜNG HƠN NỮA CÔNG TÁC QUẢN LÝ DỊCH BỆNH TỪ CÁC THÔN XÓM VÀ CƠ SỞ CHĂN NUÔI

Ảnh: Một buổi họp của Mạng lưới có sự tham gia của cán bộ Chi Cục TY Tỉnh.

Đối với công tác thú y, nhiệm vụ hàng đầu là làm thế nào để đảm bảo an toàn dịch bệnh cho vật nuôi, thúc đẩy chăn nuôi phát triển và đảm bảo sức khoẻ cộng đồng. Có thể nói những năm qua ngành Thú y Hà Tây đã có rất nhiều cố gắng trong việc tham mưu cho các cấp chính quyền xây dựng, củng cố mạng lưới thú y cơ sở để tổ chức tốt các hoạt động chuyên môn, trong đó công tác quản lý dịch bệnh là một vấn đề luôn được quan tâm chú trọng.

Thực tế cho thấy những năm gần đây Ban thú y các xã thị trấn trên địa bàn toàn Tỉnh đã và đang được củng cố đi vào hoạt động ngày càng có hiệu quả. Đến nay đã hình thành được hệ thống báo cáo dịch bệnh tương đối đồng bộ từ Ban thú y các xã thị trấn đến Trạm Thú y huyện lên Chi cục Thú y tỉnh. Nhờ hệ thống báo cáo này mà việc phát hiện, khống chế ngăn chặn ổ dịch ở các địa phương rất kịp thời. Đặc biệt với những loại dịch bệnh có tính chất nguy hiểm, lây lan mạnh trên diện rộng thì công tác phát hiện bệnh sớm có ý nghĩa cực kỳ quan trọng nhằm hạn chế đến mức thấp nhất những thiệt hại do dịch bệnh gây ra. Một ví dụ điển hình là thời gian qua khi bệnh LMLM xuất hiện ở một số hộ chăn nuôi thuộc huyện Thường Tín, Phúc Thọ, Đan Phượng, Mỹ Đức ... Nhờ Ban thú y xã phát hiện sớm mà Ngành thú y cùng chính quyền địa phương đã khẩn cấp áp

dụng các biện pháp bao vây, khống chế, cách ly, tiêu huỷ gia súc mắc bệnh theo đúng quy định, từ đó đã kịp thời ngăn chặn được bệnh, không để dịch bùng phát. Đây cũng chính là một bài học kinh nghiệm trong công tác chống dịch ở các địa phương, điều quan trọng nhất là phải quản lý được tình hình dịch bệnh ngay từ các thôn, xóm, cụm dân cư để khi phát hiện bệnh thì huy động lực lượng bao vây dập tắt dịch ngay. Khác với trước đây khi hệ thống thú y cơ sở còn non yếu công tác quản lý dịch bệnh chưa được quan tâm chú trọng đã có không ít nơi hàng loạt gia súc ốm chết do dịch bệnh nhưng chính quyền sở tại và cơ quan chuyên môn cấp trên không hay biết hoặc khi biết đến thì thiệt hại do dịch bệnh đã trở lên quá lớn.

Để làm tốt được điều này đòi hỏi có rất nhiều yếu tố phải làm song thời gian tới đây cần tăng cường hơn nữa việc kiện toàn mạng lưới thú y cơ sở mà chủ yếu đi sâu việc nâng cao năng lực cho những cán bộ thú y hàng ngày trực tiếp tham gia vào quá trình phòng trị bệnh tại các thôn, xóm, cụm dân cư. Khi đội ngũ này có trình độ chuyên môn tốt thì công tác quản lý dịch bệnh sẽ tốt hơn, việc theo dõi dịch bệnh ở các cơ sở mới ngày càng được chặt chẽ, chính xác và kịp thời.

Tôi cũng đánh giá rất cao việc xây dựng Mạng lưới giám sát dịch bệnh động vật (trước hết là trên đàn lợn) mà hiện nay Trạm Thú y Hoài Đức đã và đang thực hiện, đây chính là một mô hình có thể nói là mới phù hợp thực tế nhằm nâng cao năng lực cán bộ thú y cơ sở. Nếu có mạng lưới như thế này hoạt động dưới cơ sở thì thật yên tâm trong công tác quản lý dịch bệnh tại các thôn xóm. Cái hay của Mạng lưới ở chỗ, đối tượng tham gia hoạt động phải là những cán bộ thú y hàng ngày trực tiếp tham gia vào điều trị bệnh, có như vậy họ mới theo dõi nắm bắt được tình hình dịch bệnh tại địa phương.

Thực tế tôi được biết hiện nay dưới cơ sở không phải cán bộ thú y nào cũng tham gia vào điều trị bệnh, có thể họ làm kinh doanh thuốc thú y hoặc có hành nghề nhưng lại đi điều trị rất ít, với các đối tượng như thế này thì chắc chắn không thể nói là quản lý chặt chẽ tình hình dịch bệnh ở địa phương được.

Đi đôi với công tác quản lý dịch bệnh, Mạng lưới còn có được một bản thông tin hàng tháng để chuyển tải thông tin chuyên ngành, những quy định của pháp luật về thú y và những kinh nghiệm, phương pháp điều trị hay đến với người dân, điều này rất có giá trị thực tiễn. Chi cục Thú y Hà Tây cũng đã thừa nhận từ khi Hoài Đức có Mạng lưới giám sát dịch bệnh hoạt động thì các mặt công tác chuyên môn chung của Trạm Thú y Hoài Đức đều có chuyển biến tích cực, xứng đáng được UBND tỉnh tặng Bằng khen trong năm qua.

Điều tôi muốn nhấn mạnh ở đây là làm thế nào để duy trì Mạng lưới hoạt động mang tính bền vững, Trạm Thú y Hoài Đức cần có đánh giá tổng kết rút kinh nghiệm để tiếp tục nhân rộng. Nên rút ra bài học kinh nghiệm ngay từ khâu tổ chức và các nội dung hoạt động của Mạng lưới, Chi cục Thú y Hà Tây luôn theo dõi và ủng hộ mô hình hoạt động này.

Một yếu tố nữa cũng rất quan trọng ngoài việc củng cố Mạng lưới thú y cơ sở là các Trạm Thú y huyện cần tăng cường các hình thức tuyên truyền để nâng cao nhận thức trong dân, mà cụ thể hơn tăng cường tập huấn cho những người chăn nuôi. Làm thế nào để khi phát hiện thấy bệnh có nguy cơ lây lan thành dịch thì chính họ là những người có trách nhiệm khai báo với cán bộ thú y và chính quyền địa phương. Có như vậy thì việc ngăn chặn dịch bệnh mới được kịp thời ngay từ cơ sở. Những năm tới phong trào chăn nuôi cả nước nói chung và Hà Tây nói riêng tiếp tục sẽ có tốc độ tăng trưởng mạnh, nhiệm vụ của ngành Thú y cũng sẽ rất nặng nề và nhiều thách thức.

(Xem tiếp trang 3)

KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG MẠNG LƯỚI GIÁM SÁT DỊCH BỆNH ĐỘNG VẬT PHƯƠNG HƯƠNG HOẠT ĐỘNG THỜI GIAN TỐI

Với mục đích tăng cường chức năng quản lý dịch bệnh trên địa bàn Huyện và nâng cao năng lực cho cán bộ Trạm Thú y Huyện cũng như cán bộ thú y cơ sở. Bắt đầu từ tháng 05/2003, được sự giúp đỡ của tổ chức CIRAD (cộng hoà Pháp) và Viện Chăn Nuôi Quốc Gia, Trạm Thú y huyện Hoài Đức đã tổ chức Mạng lưới Giám sát dịch bệnh động vật, bước đầu Mạng lưới thử nghiệm hoạt động giám sát tình hình dịch bệnh diễn ra trên đàn lợn tại một số xã với sự tham gia của 15 thú y viên cơ sở. Qua 1 năm hoạt động, Mạng lưới đã thu được những kết quả nhất định, cụ thể:

1. Tổ chức được một Mạng lưới điểm với 15 thú y viên hoạt động trên 11 xã.

2. Thu thập được hơn 3000 phiếu ca bệnh trên đàn lợn.

3. Tổ chức được 12 cuộc họp mạng lưới hàng tháng.

4. Biên soạn 12 số bản tin hàng tháng và 1 số bản tin đặc biệt.

Những kết quả đó đã đem lại những lợi ích không nhỏ với hoạt động thú y nói chung của Huyện.

Đối với Trạm Thú Y, Mạng lưới đã góp phần nâng cao trình độ chuyên môn và nghiệp vụ quản lý văn phòng cho cán bộ trong Trạm. Đến nay cán bộ trạm Thú y huyện đã biết sử dụng thiết bị máy vi tính, nâng cao năng lực, phương thức tổ chức điều hành một nhóm cán bộ thú y cơ sở và đã có thêm một phương thức quản lý dịch bệnh theo

phương pháp mới. Thiết lập thêm được hệ thống báo cáo dịch bệnh từ cơ sở đến trạm Thú y huyện lên Tỉnh thông qua báo cáo hàng tháng của cán bộ Mạng lưới. Trạm thú y huyện là trung tâm gắn kết nhà quản lý, nhà khoa học nhà sản xuất, nhà chăn nuôi thông qua hoạt động chuyển giao khoa học kỹ thuật. Thông qua hoạt động Mạng lưới đã thu hút được nhiều cơ quan xí nghiệp, các tổ chức chuyên ngành giúp đỡ ngành Thú y Hoài Đức (công ty thuốc thú y NUTRIWAY, Thú y Xanh, RTD, Con heo vàng, VSF....). Trạm đã tổ chức được nhiều buổi tập huấn kỹ thuật đến người chăn nuôi, cán bộ thú y cơ sở. Hoạt động Mạng lưới GSDB góp phần nâng cao tỷ lệ tiêm phòng đàn gia súc gia cầm. Cụ thể năm 2003 tỷ lệ tiêm phòng đàn lợn tăng 23%, đàn trâu bò 35%, đàn chó 28%. Mạng lưới cũng tăng cường sự gắn bó các hoạt động chuyên môn giữa cán bộ trạm Thú y huyện với cán bộ thú y cơ sở. Các số liệu thu thập được thông qua Mạng lưới là cơ sở tiến hành xây dựng bản đồ dịch tễ học huyện Hoài Đức phục vụ công

tác thú y. Thông qua phương thức tổ chức hoạt động Mạng lưới tạo tiền đề cho chiến lược phát triển ngành.

Đối với cơ sở, Mạng lưới đã nâng cao được năng lực cho cán bộ thú y cơ sở thông qua tập huấn, trao đổi kinh nghiệm, hiệu quả phòng trị bệnh của từng cán bộ thú y cơ sở được nâng lên. Nhờ tham gia Mạng lưới, các cán bộ Trưởng thú y đã giúp được địa phương mình nâng cao tỷ lệ tiêm phòng, kết quả tiêm phòng ở các xã hiệu quả hơn như Đức Giang, Đắc Sở, Yên Sở, Cát Quế, Sơn Đông. VD: Năm 2003 xã Cát Quế tỷ lệ tiêm phòng cho đàn lợn tăng 40%, đàn trâu bò tăng 30%, đàn chó tăng 30%; Xã Yên Sở: Đàn lợn tăng 35%, đàn trâu bò tăng 30%, đàn chó tăng 25%.

Uy tín của cán bộ thú y cơ sở với chính quyền địa phương và người chăn nuôi cũng cao hơn, tạo một phong cách làm việc mới cho cán bộ thú y cơ sở thông qua việc ghi chép theo dõi các ca bệnh. Tăng cường sự trao đổi thông tin giữa những người hành nghề thú y ở các vùng miền khác nhau trên địa bàn huyện. Giúp cán bộ thú y cơ sở có thêm thông tin về dịch bệnh một cách kịp thời, chính xác.

Số lượng các ca bệnh điều trị đã được ghi chép đầy đủ, chi tiết hơn giúp cán bộ thú y cơ sở đúc rút được kinh nghiệm thực tế.

(Xem tiếp trang 4)

CẦN TĂNG CƯỜNG HƠN NỮA ...

(Tiếp theo trang 2)

Đó là việc xây dựng các vùng an toàn dịch, cơ sở an toàn dịch theo quyết định 62 của Bộ trưởng Bộ NN & PTNT, tiến tới loại trừ dần các bệnh truyền nhiễm nguy hiểm, đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm, sức khỏe cho cộng đồng. Vì vậy công tác quản lý dịch bệnh ở các địa phương ngày càng đòi hỏi tính cấp thiết, kịp

thời chính xác để từ đó đưa ra các biện pháp phòng chống dịch bệnh có hiệu quả.

Xuất phát từ thực tế trên tôi mong muốn mỗi người làm công tác Thú y trên địa bàn Tỉnh cần tiếp tục nâng cao trình độ chuyên môn, tích cực tham mưu cho các cấp chính quyền làm tốt hơn nữa công

tác quản lý dịch bệnh ngay từ các thôn xóm, cơ sở chăn nuôi để đảm bảo an toàn dịch bệnh thúc đẩy chăn nuôi phát triển và góp phần nâng cao vị thế ngành Thú y trong giai đoạn tới.

Nguyễn Huy Đăng

Chi cục trưởng CCTY Hà Tây

Ảnh: Một buổi học tin học của cán bộ Trạm TY Hoài Đức

Qua tổ chức Mạng lưới, Trạm thú y huyện đã phát hành được 1 bản tin hàng tháng, với số lượng cung cấp trên 100 bản/tháng. Bản tin đã phản ánh được hoạt động của ngành thú y Hoài Đức để chuyển tải đến các cấp các ngành ở địa phương và ngành dọc cấp trên. Nội dung bản tin sát thực tế, mang tính thời sự nên đã giúp cho cán bộ thú y cơ sở có thêm thông

tin và nhiều bài học kinh nghiệm. Đồng thời thông qua bản tin Trạm thú y Huyện đã động viên được các cơ sở làm tốt, đôn đốc nhắc nhở các cơ sở còn yếu kém trong các hoạt động chuyên môn, thu hút được nhiều cán bộ thú y cơ sở tham gia viết bài tạo được phong trào chung cho các hoạt động chuyên ngành.

Bản tin được nhiều người đánh giá cao về chất lượng và nội dung, đây là công cụ phục vụ đắc lực cho công tác tuyên truyền tại cơ sở.

Trong thời gian tới Mạng lưới giám sát dịch bệnh tiếp tục hoạt động mở rộng địa bàn và số lượng cán bộ thú y tham gia Mạng lưới nhằm đảm bảo theo dõi hoạt động ở tất cả các xã, thị trấn trong Huyện. Các cán bộ của Mạng lưới sẽ cố gắng hoàn thiện chương trình xử lý số liệu nhằm phân tích hiệu quả các kết quả thu thập được, tiến tới

hoàn chỉnh được bản đồ dịch tễ các bệnh trên đàn lợn của Huyện.

Có thể thấy rằng việc xây dựng một Mạng lưới giám sát dịch bệnh động vật là một việc làm hết sức cần thiết trong giai đoạn hiện nay cũng như những năm tới. Mạng lưới GSDB động vật ở Hoài Đức hiện nay mang tính khả thi phù hợp với quá trình triển khai thực hiện pháp lệnh thú y tại cơ sở và Trạm Thú y Hoài Đức có đủ khả năng để tổ chức điều hành hoạt động Mạng lưới giám sát dịch bệnh động vật.

Trạm Thú y Huyện mong rằng sẽ tiếp tục được các cấp chính quyền, các ban ngành liên quan, các công ty và tổ chức chuyên ngành quan tâm giúp đỡ để Trạm có thể duy trì tốt hơn hoạt động của Mạng lưới.

Nguyễn Ngọc Sơn & Hà Minh Tuấn

CẢM NHẬN SAU MỘT NĂM THAM GIA MẠNG LƯỚI “GIÁM SÁT DỊCH BỆNH TRÊN ĐÀN LỢN”

Là Trưởng Ban thú y xã, được chỉ đạo và trực tiếp tham gia công tác thú y tại xã Đắc Sở, đồng thời cũng là một thành viên của mạng lưới “Giám sát dịch bệnh trên đàn lợn”, sau một năm tham gia hoạt động tôi đã thu thập được rất nhiều thông tin chuyên môn bổ ích.

Tham gia hoạt động tôi đã được trao đổi kinh nghiệm thường xuyên với các đồng nghiệp, với các nhà chuyên môn; được nghe, được thấy, được đối chiếu giữa lý luận và thực tế công tác thú y cơ sở; được củng cố và bổ túc về phương pháp chuẩn đoán và điều trị bệnh cho gia súc, gia cầm; được mở rộng tầm nhìn và hiểu biết sâu về các loại thuốc và dược phẩm mới trong ngành thú y; được giao lưu cùng các bạn đồng nghiệp trong và ngoài nước.

Ảnh: Biểu dương các cá nhân tích cực xây dựng Mạng lưới

Đã có người hỏi tôi: “Là một thú y viên cơ sở, hiện nay anh mong muốn điều gì nhất?”

Tôi trả lời rằng tôi mong muốn các cấp, các ngành ở trên quan tâm nhiều hơn nữa tới đời sống vật chất và tinh thần cho cán bộ thú y cơ sở. Cần có một chế độ tiền lương chính thức cho trưởng thú y cơ sở toàn quốc nhằm động viên khuyến khích cán bộ thú y cơ sở yên tâm hiến hết

mình cho công tác thú y của địa phương.

Đối với mạng lưới “Giám sát dịch bệnh trên đàn lợn”, sau một năm hoạt động, nếu có điều kiện nên tổ chức cho các thành viên của mạng lưới được giao lưu học hỏi rộng, sâu hơn nữa. Liên kết với các nông trường, Trạm, Trại trong và ngoài Tỉnh để tiếp thu các giống mới, kỹ thuật thú y mới trong chuẩn đoán, điều trị bệnh cho đàn lợn nói riêng và đàn vật nuôi nói chung.

Xin kính chúc mạng lưới “Giám sát dịch bệnh trên đàn lợn” huyện Hoài Đức luôn mở rộng và phát triển.

Kính chúc báo “Thông tin thú y Hoài Đức” sang tuổi xuân thứ hai luôn hấp dẫn và tràn đầy sức sống.

Nguyễn Bá Sỹ

Trưởng thú y xã Đắc Sở

Những cái được của "Thông tin thú y Hoài Đức"

Một năm qua tôi thường xuyên nhận được "Thông tin Thú y Hoài Đức", là một thú y cơ sở tôi xin có đôi lời bộc bạch.

* Thứ nhất: Bản tin giờ đây đã trở nên thân quen gần gũi với chúng tôi, những người làm nghề thú y dưới cơ sở

Nó gần gũi ở chỗ bản tin đã đến với chúng tôi một cách thường xuyên, đều đặn qua mỗi kỳ họp giao ban hàng tháng. Nó thân quen ở chỗ tác giả của những bài viết có khi không ai xa lạ mà chính là những người đã và đang cùng làm việc với nhau, những người đã thường xuyên chuyển tải kiến thức cho nhau qua các buổi tập huấn chuyên môn - Thật quý và rất đáng trân trọng. Tôi cùng các bạn đồng nghiệp dưới cơ sở đánh giá rất cao sự cố gắng nỗ lực của Trạm Thú y Hoài Đức trong năm qua đã cho ra đời một bản tin như thế này. Hy vọng rằng Bản tin sẽ tiếp tục trở thành một người bạn đồng hành với chúng tôi trong thời gian tới.

* Thứ hai: Bản tin đã cung cấp nhiều thông tin về chuyên môn và những kinh nghiệm thực tế từ cơ sở.

Cái hay và cái khác của "Thông tin thú y Hoài Đức" là Bản tin chuyển tải những kiến thức rất sát thực tế, gần gũi với cơ sở, đặc biệt có nhiều bài viết về các phương pháp điều trị mới, những loại thuốc mới của các nhà quản lý, các nhà chuyên môn, các bạn bè đồng nghiệp. Chính những thông tin này đã giúp cho chúng tôi có thêm nhiều bài học bổ ích để từ đó nâng cao trình độ chuyên môn của mình. Tôi cũng rất cảm ơn những bạn bè đồng nghiệp đã cho nhau những kinh nghiệm thực tế như vậy bởi trong thực tiễn hiện nay đã và đang có rất nhiều ca bệnh phức tạp, cũng như vô vàn loại thuốc mới, nếu không có những cuộc trao đổi như thế này thì làm sao chúng ta đáp ứng được yêu cầu thực tế.

Ảnh: Bà Xuân Thị Hạnh (phải) Trưởng Ban Thú Y xã Sơn Đông thành viên Mạng lưới

* Thứ ba: "Thông tin Hoài Đức" kịp thời động viên các cơ sở làm tốt, đôn đốc các cơ sở còn yếu.

Có thể thấy được ngay, nhiều tập thể Ban thú y xã, nhiều cá nhân trong năm qua đã được đăng tải trên tờ Bản tin. Mà thông tin chủ yếu là động viên những nơi làm tốt, nhất là trong chiến dịch chống dịch cúm gia cầm và sau mỗi đợt tiêm phòng, các cá nhân, đơn vị có thành tích cao đều được phản ánh kịp thời, chính từ đây đã thúc đẩy được phong trào một cách rất tích cực. Một cơ sở làm tốt được động viên kịp thời chắc chắn sẽ có thêm nhiều cố gắng, những cơ sở đạt thành tích chưa cao từ đây tự rút ra bài học để cố gắng hơn nữa, đóng góp cho phong trào chung. Thực tế trong năm qua tôi thấy một số tập thể và cá nhân có rất nhiều chuyển biến khi được động viên đánh giá kịp thời, tuy là bản tin nội bộ song tôi cũng được biết là ngành dọc cấp trên và các cơ quan liên quan của Huyện cũng đều có những bản thông tin này. Bản thân tôi là một Trưởng ban thú y tôi cũng thấy rõ trách nhiệm của mình đối với địa phương mình và với phong trào chung của huyện, tất nhiên không bao giờ muốn để "Thông tin thú y Hoài Đức" nhắc nhở về những yếu kém.

* Thứ tư: "Thông tin thú y Hoài Đức" là một công cụ góp phần nâng cao vị thế ngành thú y

Không chỉ đề cập đến những vấn đề chuyên môn, Bản tin còn giới thiệu

những quy định của pháp luật về lĩnh vực Thú y để từ đó nâng cao nhận thức cho người dân thực hiện tốt hơn Pháp lệnh Thú y, từng bước đưa pháp lệnh thú y vào cuộc sống. Thực tế ở dưới cơ sở hiện nay tốc độ chăn nuôi phát triển rất nhanh song nhận thức về công tác phòng chống dịch bệnh cũng còn nhiều hạn chế, thông qua bản tin này mọi người sẽ hiểu hơn để từ đó chấp hành tốt hơn các quy định chuyên ngành.

Thời gian qua Bản tin cũng đã đến được với nhiều nơi, kể cả chính quyền địa phương và người chăn nuôi, điều này rất có ý nghĩa vì như vậy ngành Thú y sẽ được nhiều người quan tâm chú trọng hơn. Tôi cũng rất mừng là thấy mọi người đều có cảm nhận rất tốt về nội dung của Bản tin, ngắn gọn nhưng lại sát thực tiễn.

Xin được chúc cho "Thông tin Thú y Hoài Đức" luôn là người bạn đồng hành của chúng tôi trong thời gian tới.

Xuân Thị Hạnh

Trưởng Ban Thú y xã Sơn Đông

Mách nhỏ cho bạn:

Tác dụng của trứng gà, vịt

Ngoài là thực phẩm ngon, bổ ra trứng còn có tác dụng làm cho đồ gia trở nên như mới.

Lấy một miếng vải mỏng chấm vào lòng trắng trứng gà hoặc vịt, sau đó xoa đều lên mặt giày, đồ da sẽ giúp nó bóng nh• mới.

Giày sau khi ••••• làm bóng

NHỮNG HẠN CHẾ CẦN KHẮC PHỤC Ở MẠNG LƯỚI GIÁM SÁT DỊCH BỆNH ĐỘNG VẬT

Ảnh: Các buổi họp Mạng lưới luôn đi kèm tập huấn chuyên môn

Có thể khẳng định Mạng lưới giám sát dịch bệnh động vật năm qua triển khai tại Hoài Đức là một mô hình rất phù hợp thực tế mang lại hiệu quả cao trong công tác phòng chống dịch bệnh trên địa bàn Hoài Đức. Song đây cũng là một mô hình mới nên trong tổ chức thực hiện cũng còn những hạn chế nhất định rất cần được sự quan tâm của ngành dọc cấp trên cũng như của các cấp các chính quyền.

- Hoạt động giám sát mới chỉ được thực hiện trên đàn lợn do vậy chưa thể phản ánh hết tình hình dịch bệnh trên các loại gia súc gia cầm. Nếu như năm qua khi Mạng lưới được triển khai trên cả đàn gia cầm có lẽ đã hạn chế được rất nhiều thiệt hại do dịch cúm gia cầm gây ra.

- Địa bàn hoạt động của Mạng lưới mới thực hiện ở 11/21 xã toàn

huyện nên mới chỉ dừng lại trên diện hẹp mà chưa phản ánh một cách thực tế khách quan tình hình dịch bệnh chung trên địa bàn huyện.

- Là một mô hình mới nên ngay từ khâu chọn cử cán bộ tham gia Mạng lưới cũng chưa đồng đều ở các xã thị trấn, 15 cán bộ tham gia Mạng lưới nhưng chỉ hoạt động ở 11 xã như vậy đã có sự chênh lệch về số lượng gia súc được theo dõi. Xuất phát từ điều này mà thời gian tới chúng tôi nghĩ cần có sự điều chỉnh về con người và địa bàn hoạt động ít nhất mỗi xã có từ 2 – 3 người tham gia Mạng lưới thì hoạt động chắc chắn sẽ hiệu quả hơn và điều quan trọng là sẽ phản ánh được một cách khách quan tình hình dịch bệnh chung trên địa bàn toàn huyện.

- Việc theo dõi ghi chép kết quả điều trị của các thú y viên theo mẫu cũng không phải ai cũng làm được tốt và đều đặn bởi từ trước tới nay cán bộ thú y cơ sở đã có mấy ai thực hiện việc ghi chép các ca bệnh điều trị trong ngày. Khi tham gia Mạng lưới họ bắt đầu một thói quen mới (coi như một việc làm mới) làm sao tránh được bỡ ngỡ khó khăn ban đầu. Việc ghi chép hàng ngày mặc dù biết rằng là một thói quen tốt song cũng đòi hỏi phải dành một thời gian nhất định, nếu như không tạo cho mình một phương thức làm

việc mới, phù hợp điều kiện hoàn cảnh thì đây cũng là một khó khăn đối với họ.

- Để Mạng lưới duy trì hoạt động có hiệu quả như hiện nay một điều rất quan trọng là cần có nguồn kinh phí. Tất nhiên là không đáng là bao so với những thiệt hại do dịch bệnh gây ra song cũng rất cần phải có để tổ chức triển khai hoạt động. Đó là kinh phí cho các kỳ họp giao ban hàng tháng (1 lần /tháng), một phụ cấp tối thiểu hàng tháng cho cán bộ tham gia Mạng lưới để động viên họ thực hiện tốt hơn nhiệm vụ chuyên môn của mình. Một bản tin hàng tháng ra đời, tài liệu chuyên ngành liên quan, phiếu ghi chép bệnh án cung cấp cho cán bộ thú y cơ sở... tất cả các yếu tố trên tất nhiên cũng đòi hỏi một lượng kinh phí nhất định.

Năm qua mặc dù đã được nhiều tổ chức trong nước, các tổ chức nước ngoài, các công ty sản xuất thuốc thú y, thức ăn chăn nuôi quan tâm hỗ trợ để duy trì hoạt động song Mạng lưới cũng còn gặp không ít khó khăn trong lĩnh vực này. Rất mong ngành dọc cấp trên, các cấp chính quyền các tổ chức cá nhân tiếp tục giúp đỡ nhiều hơn nữa để Mạng lưới ngày càng được nhân rộng góp phần đưa ngành thú y Hoài Đức có bước phát triển mới.

Nguyễn Ngọc Sơn

Trạm trưởng TTY Hoài Đức

SỬ DỤNG HỢP LÝ VITAMIN ADE TIÊM CHO LỢN

Ở các đàn lợn cho ăn thức ăn hỗn hợp có bổ sung Premix vitamin tổng hợp thì đàn lợn đó mau lớn, tăng trưởng nhanh. Thực tế trong chăn nuôi bà con nông dân thường tiêm vitamin ADE để cho lợn kích thích tăng trọng, bổ sung sự thiếu hụt các vitamin này trong khẩu phần thức ăn của lợn là rất cần thiết. Vì các vitamin A, D, E là 3

loại vitamin có tác dụng tăng tổng hợp các tế bào cho cơ thể tạo xương và phát triển cơ bắp.

Vitamin A có tác dụng kích thích tăng trọng, tăng sức đề kháng bệnh, chống rối loạn tiêu hóa, chống mù mắt, bảo vệ niêm mạc ruột. Vitamin A tham gia vào quá trình trao đổi Protein, Gluxit, Lipit, ảnh hưởng đến các tuyến nội tiết, hệ thần kinh, tổng

hợp Protein cơ thể và nhiều hoạt chất có hoạt tính sinh học khác. Trong tổng hợp tế bào tuyến giáp trạng, tuyến tụy, tuyến thượng thận và niêm mạc mắt, hệ hô hấp, hệ bài tiết, chống sùng hóa da, chống còi xương, chống Stress. Nhu cầu tối thiểu là mỗi ngày 25 UI/kg thể trọng lợn. Thiếu vitamin A lợn sẽ bị

(Xem tiếp trang 8)

GIỐNG HEO NÀO NÊN NUÔI Ở NƯỚC TA?

Sử dụng các giống heo thuần chất lượng cao phù hợp với điều kiện sản xuất và môi trường nhiệt đới nước ta là điều kiện tiên quyết để tối ưu lợi nhuận trong chăn nuôi heo công nghiệp và nông hộ. Trong bài viết này, tôi xin nhấn mạnh những ưu và nhược điểm của hai nhóm heo chính: Heo ngoại và heo nội đang được nuôi phổ biến ở nước ta, nhằm giúp các xí nghiệp-công ty các trang trại và nông hộ chọn ra những giống tốt nhất cho mỗi hệ thống.

Ảnh: Đàn heo lai F1 (lai Yorkshire)

Nhóm heo ngoại nhập nội gồm các giống Yorkshire, Landrace, Duroc và Pietrain. Trước tiên là heo Yorkshire, đặc biệt dòng heo của Úc có ưu điểm tăng trọng nhanh, ít mỡ, nhiều nạc, dễ nuôi dưỡng chăm sóc và có khả năng thích nghi cao với môi trường nhiệt đới nóng ẩm nước ta. Đực Yorkshire 4 chân cao, to khỏe rắn chắc tạo dáng đi linh hoạt, có chất lượng tinh dịch tốt, cho tỷ lệ thụ thai cao và nhiều heo con cho mỗi lứa đẻ. Năng suất sinh trưởng và sinh sản của con lai từ đực Yorkshire cũng cao hơn so với những giống khác và thích nghi tốt với điều kiện chăn nuôi nông hộ. Thứ hai là giống Landrace: Dòng đực Landrace có phần mông đặc biệt phát triển, cho nhiều nạc hơn giống Yorkshire, nhưng nhạy cảm với những điều kiện môi trường bất lợi (stress). Dòng nái Landrace mỗi lứa đẻ từ 10-14 con, nhưng dễ mắc các bệnh sinh sản như: Mất sữa hoặc viêm nhiễm đường sinh dục. Giống heo thứ ba là Duroc. Đây là loại heo hướng nạc, thường được dùng như dòng đực cuối cùng để phối với heo nái lai hai máu Yorkshire và Landrace để tạo con lai nuôi thịt có tỷ lệ nạc cao và thịt có chất lượng thơm ngon. Nhược điểm của heo Duroc là đẻ ít con (7-9 con/lứa), thường đẻ khó và ít sữa. Heo Duroc chỉ thích hợp làm nọc giống, có chất lượng tinh dịch tốt và cho nhiều heo con ở mỗi lứa đẻ. Đặc điểm nổi bật của heo Duroc là sản xuất con lai nhanh lớn, nhiều nạc có nhiều mỡ dầy làm cho thịt có vị thơm ngon. Thứ tư là giống Pietrain. Heo

Pietrain không thích hợp dùng làm nái, có tuổi đẻ lứa đầu chậm: 418 ngày tuổi (so với Yorkshire là 366 ngày tuổi), và số con sơ sinh bình quân thấp (9 - 10 con/ổ). Đặc tính ưu việt của heo Pietrain là sử dụng thức ăn rất hiệu quả để chuyển đổi thành nạc, với tỷ lệ nạc cao từ 61 - 63%. Tuy nhiên, giống heo này kém thích nghi với điều kiện nóng ẩm, dễ bị đột tử khi vận chuyển đường xa và có chất lượng thịt kém do ảnh hưởng của gene Halothane. Gần đây, vài ý kiến muốn nhập giống Hampshire. Tôi hoàn toàn không ủng hộ bởi vì giống heo này mang gene Redement Napole (RN) gây acid hóa thịt.

Những giống heo nội chính gồm: Móng Cái, Ba Xuyên và Thuộc Nhiều. Giống heo Móng Cái có năng suất sinh sản cao từ 10 -16 con cho một lứa đẻ, thường được dùng làm nái ở nhiều tỉnh miền Trung và Bắc bộ bởi chúng đẻ rất sai, cho nhiều sữa và nuôi con khéo. Heo Ba Xuyên đẻ bình quân 8 - 9 con, được nuôi phổ biến tại miền Tây và được dùng làm nái nền để lai với các giống ngoại trong sản xuất heo thương phẩm. Heo Thuộc Nhiều chịu đựng tốt với điều kiện nuôi dưỡng kham khổ, có khả năng sử dụng thức ăn nghèo đạm, nuôi con khéo, có khả năng chống chịu bệnh tốt, và vì thế phù hợp với chăn nuôi gia đình. Một xu hướng không thể tránh khỏi là các giống heo nội đang dần được thay thế bởi các heo ngoại cao sản, đặc biệt ở nhiều trại quy mô lớn có trình độ chăn nuôi thâm canh và đầu tư cao. Tuy nhiên, trong điều kiện sản xuất nông hộ ở nhiều vùng nông thôn Việt Nam, đại

đa số nông dân nuôi con lai giữa nái địa phương và đực ngoại. Các giống heo nái nội có tầm vóc nhỏ bé, nhiều mỡ, ít nạc, nhưng có nhiều đặc tính ưu việt: Chịu kham khổ, dễ nuôi dưỡng, tận dụng tốt nguồn thức ăn địa phương, mắn đẻ, nuôi con khéo, đề kháng cao với bệnh tật và đặc biệt thích nghi với môi trường khí hậu nước ta. Trong khi đó các giống ngoại lớn nhanh cho nhiều nạc. Lai tạo giữa các giống heo nội với các giống heo ngoại sẽ kết hợp bổ sung những đặc tính tốt của cả 2 giống. Con lai có tầm vóc cải thiện, tăng trọng cao và giữ được năng suất sinh sản tốt. Vì thế, chúng ta cần phải bảo tồn nguồn gen heo nội để nhân thuần cung cấp nái nền lai tạo với các giống ngoại nhập trong các hệ thống sản xuất nhỏ, đặc biệt chăn nuôi nông hộ thường thiếu vốn đầu tư và kỹ thuật, với phương thức chăn nuôi tận dụng phế phụ phẩm nông nghiệp vẫn còn phổ biến.

Kết luận, có 3 giống heo ngoại chính nên được sử dụng tại Việt Nam là: Yorkshire, Landrace và Duroc. Các giống gia súc, gia cầm địa phương nói chung và các giống heo nội nói riêng cần được bảo tồn và cải thiện tiềm năng di truyền để lai tạo với các giống nhập nội cung cấp con lai phù hợp với điều kiện sản xuất nông hộ trong từng vùng đất nước.

TS. Nguyễn Hồng Nguyên
(Viện KHKTNN miền Nam)

Báo NNVN số 143

Ảnh: Đàn heo lai F1
(lai Landrace)

SỬ DỤNG HỢP LÝ ...

suy nhược cơ thể, đi lại yếu, mất tính thèm ăn, chậm phát triển, lông xù. Lợn con thiếu vitamin A cơ thể bị động kinh, tiêu chảy, lợn nái bị sẩy thai, lợn đực phổi giống ít đậu thai.

Vitamin D có tác dụng chống còi xương, làm tăng tiếp thu canxi và phốt pho ở ruột non và làm tăng tích lũy chúng trong xương, điều tiết lượng canxi phốt pho từ xương vào máu và từ máu vào xương. Thiếu vitamin D làm cho lợn còi cọc, bại liệt và chậm lớn. Lợn con thiếu vitamin D biểu hiện chậm phát triển, đi đứng xiêu vẹo. Thiếu vitamin D gây mềm xương, sưng khớp xương, gây còm, què, đôi khi đi kèm với bệnh thiếu canxi và phốt pho sẽ làm cho lợn nái hay bị động dục không đều, sẩy thai, ít sữa, bại liệt sau khi sinh.

Vitamin E có tác dụng kích thích

tăng trọng, có liên quan đến khả năng hấp thu khoáng Selen, chống ôxi hóa các chất béo không no và các chất Axitamin chứa lưu huỳnh như Xystein, Metionin, Triprofan, chống các trường hợp hoại thư và xuất huyết gan. Vitamin E ảnh hưởng đến chức năng sinh sản của gia súc, chống teo cơ, chống rối loạn đường, ảnh hưởng đến tổng hợp các Coenzim trao đổi axit Nuclêic. Đặc biệt vai trò quan trọng nhất vitamin E là chống ôxi hóa sinh học, chống ôxy hóa vitamin A và Croten.

Têm vitamin ADE cho lợn sẽ hồng hào, mượt da chống còi cọc, xù lông hay tiêu chảy ở lợn con. Tuy là chất kích thích tăng trọng cho lợn, nhưng nếu dùng không đúng liều lợn sẽ còi cọc, chậm lớn, kém ăn, phản lại tác dụng của thuốc, khi thừa vitamin A sẽ làm cho gan bị phù gây biếng ăn, thừa vitamin A làm cho tăng canxi huyết, làm cho

mềm xương gây bại liệt, nếu ta dùng loại Premix có chất lượng, đã có vitamin ADE trộn trong thức ăn theo tỷ lệ quy định. Hoặc dùng thức ăn hỗn hợp hoàn chỉnh rồi thì không cần tiêm bổ sung vitamin ADE, chỉ cho tạm những lợn không được bổ sung Premix vitamin tổng hợp hoặc có bổ sung không thường xuyên.

Đối với các loại vitamin dạng tiêm hiện có trên thị trường, bà con nên lưu ý hàm lượng các vitamin có trong 1ml dung dịch. Ví dụ: Vitamin ADE tiêm trong 1ml dung dịch gồm vitamin A 500.000 UI, vitamin D 75.000 UI, vitamin E 500mg sẽ có hiệu quả tốt nhất. Liều lượng thuốc ADE này tiêm cho lợn thịt dưới 40kg là 0,5ml/con/tháng, lợn 40kg trở lên tiêm 1 ml/con/tháng. Đối với lợn nái tiêm 2ml/1 con/tháng.

BSTY. Trần Thị Gái

VÌ SAO HEO NÁI SINH SẢN KÉM

Hiện tượng heo nái sinh sản kém như chậm sinh, vô sinh, không có biểu hiện động dục, động dục chậm hay động dục thâm lặng, chu kỳ động dục không đều... phổi giống nhiều lần không đậu thai, thời gian chửa kéo dài, chửa giả, tỷ lệ phổi giống đậu thai thấp, thai phát triển kém, hay sẩy thai, quái thai, thai chết lưu... số lượng và chất lượng heo con sơ sinh thấp (để ít con, con nhỏ...).

Hiện tượng như tên được gọi là "**hội chứng rối loạn sinh sản ở heo**" thường gặp ở những cơ sở chăn nuôi heo nái trong điều kiện chăm sóc nuôi dưỡng kém. Hội chứng rối loạn sinh sản xuất hiện ở heo có rất nhiều nguyên nhân:

- Do thức ăn có giá trị dinh dưỡng kém, mất cân đối thành phần và giá trị dinh dưỡng, hôi mốc có nhiều độc tố... Việc cho heo ăn nhiều chất bột, chất đường sẽ làm cho heo béo mập, nhiều mỡ. Trong khi đó thiếu đạm và vitamin A, D,

E sẽ làm cho buồng trứng chậm phát triển và làm chậm quá trình động dục hoặc không động dục ở heo. Heo nái có chửa thai thường yếu và quái thai... Thức ăn hôi mốc sản sinh ra độc tố như Aflatoxin ... cũng là nguyên nhân gây ngộ độc ở heo, gây ra sẩy thai, chậm chu kỳ động dục, để ít con...

- Do nuôi heo trong chuồng trại chật hẹp, không thường xuyên đi lại vận động nên sinh ra béo mập và làm cho cơ quan sinh dục không phát triển. Chuồng nuôi quá nhiều heo gặp thời tiết nắng nóng kéo dài cũng có thể làm rối loạn sinh sản.

- Do hiện tượng lai tạo đồng huyết, cận huyết cũng làm cho giống heo bị thoái hóa, chậm sinh, vô sinh. Heo nái có chửa sẽ khó đẻ, thai yếu và dễ sinh ra các quái thai...

- Do rối loạn nội tiết: các kích dục tố của heo phát triển không bình thường khiến cho buồng trứng phát triển không ổn định, trứng không rụng hoặc rụng ít và không đều, khả

năng thụ thai kém...

- Do virus gây nên hội chứng rối loạn sinh sản, nhất là sẩy thai, thai chết lưu ...

Biện pháp phòng trị:

- Kiểm tra lại thức ăn cho heo có đảm bảo chất lượng hay hôi mốc gì không để loại bỏ thức ăn hôi mốc và cân đối lại thành phần và giá trị dinh dưỡng chất bột, đường, đạm, khoáng và sinh tố cho hợp lý. Bổ sung thức ăn giàu dinh dưỡng, nhất là đạm, khoáng, sinh tố A, D, E có nhiều trong thịt, cá, trứng, tôm; cua, khô đậu, đỗ, dầu cá, bí đỏ, giá đỗ nảy mầm, rau xanh non ngon ...

- Trường hợp do nhiễm độc Aflatoxin: Phải loại bỏ ngay những thức ăn bị hôi mốc... bởi lẽ ngoài việc độc tố của nấm gây ra các triệu chứng thân kinh; tiêu hoá ảnh hưởng đến sức khoẻ heo nái nhất là thời kỳ đang mang thai mà còn ảnh hưởng đến thai nhi.

(Xem tiếp trang 10)

CHỌN LỢN NÁI VÀ LỢN ĐỰC LÀM GIỐNG

1. CHỌN NÁI HẬU BỊ VÀ NÁI CƠ BẢN

1.1. Ở trại nhà

Chọn hậu bị thay đàn: Qua 3 bước như sau:

Sau khi sinh:

Xác định những con hậu bị ở các lứa đẻ có nhiều lợn con, không có các dị tật sinh sản.

Ghi lại ngày sinh tháng đẻ, số con/lứa, giống và số tai.

Chuyển những lợn đực con từ những lứa lớn sang lứa nhỏ để đồng đều số con ở mỗi nái.

Ghi chép các triệu chứng hoặc hành vi của con nái trong giai đoạn sinh và nuôi con chẳng hạn: Khó đẻ, dùng thuốc hoặc các biện pháp thú y can thiệp.

Từ 3 đến 5 tuần:

Chọn lợn qua số vú, vú lộ rõ không bị lép. Chọn từ những bầy không có bất kỳ khiếm khuyết di truyền nào. Nếu phát hiện ra bất kỳ một khiếm khuyết di truyền nào thì không sử dụng bầy con, nái và đực (cha mẹ của bầy đó) vào mục đích nhân giống.

Chọn lần kế tiếp khoảng 2-3 tháng tuổi. Để lại khoảng 50% nuôi.

5-7 tháng tuổi: Lựa chọn chi tiết hơn trong giai đoạn này, có thể dựa vào các tiêu chí sau:

Ngoại hình: Chân, số vú v.v...

Sinh trưởng: Tăng trọng, tiêu tốn thức ăn, độ dày mỡ lưng

Chuyển những con hậu bị được chọn ra nuôi riêng và cho ăn hạn chế, nhưng tăng cường bổ sung

khoáng chất.

Cho tiếp xúc với đực và quan sát các biểu hiện động dục để có quyết định cuối cùng giữ lại những con hậu bị tốt làm giống.

Chọn nái sinh sản: (Từ hậu bị sang nái cơ bản)

Chỉ tiêu quan trọng nhất là số con cai sữa cho 1 nái trong năm, nhưng cần quan tâm một số chỉ tiêu khác như:

Số con sinh ra sống, số con cai sữa và chất lượng của lợn con để đánh giá lợn nái. Nên đợi đến lứa thứ 2, có thể lứa 3 để có quyết định lựa chọn chính xác.

1.2. Mua hậu bị

Nên mua lợn hậu bị từ những trại có thực hiện những chương trình cải tiến di truyền, có thể dựa vào 2 cách: Phương pháp chọn giống chẳng hạn theo các chỉ tiêu: Tăng trọng, mỡ lưng và số con sơ sinh. 2. ý kiến của khách hàng về chất lượng con giống của trại.

Mua hậu bị từ những đàn lợn có sức khỏe tốt không nhiễm bệnh tật.

Lợn hậu bị nên được mua ít nhất 30 ngày trước mùa sinh sản, và nên được nuôi cách ly để theo dõi trước khi phối giống.

2. CHỌN ĐỰC GIỐNG

2.1. Chọn đực ở trại nhà

Chọn theo ngoại hình:

Hình dáng phát triển cân đối, vai lưng rộng và mỏng nở

Chân cao thẳng, to khỏe, rắn chắc, đi móng không đi bàn. Tuyệt đối không chọn những con đực có chân siêu vẹo dị dạng khác thường chẳng hạn: Chân vòng kiềng hoặc chân quá hẹp và yếu.

Chọn lợn đực có dịch hoàn phát triển hoặc các cơ quan sinh dục khác không có dị tật.

Chọn theo năng suất:

Tốc độ tăng trọng, độ dày mỡ lưng, tiêu tốn thức ăn và tỷ lệ nạc.

Thành phần thân thịt như: Quây thịt mỏng

Chất lượng thịt: Màu sắc, mùi vị, cảm quan.

2.2. Mua đực từ trại khác

Giống như mua lợn cái hậu bị, nên mua lợn đực từ những trại có thực hiện những chương trình cải tiến di truyền, có đàn lợn khỏe mạnh không nhiễm bệnh tật.

Lựa chọn giống thích hợp để kết hợp lai tạo với nái nhà. Ví dụ: Nếu gia đình có nái địa phương nên chọn mua đực ngoại Yorkshire để sản xuất con lai F1 có tốc độ tăng trọng nhanh và cho tỷ lệ nạc cao hơn.

Nên mua lợn đực lúc 6-7 tháng tuổi, ít nhất 2 tháng trước mùa sinh sản, và nên được nuôi cách ly, cho ghép phối thử để đánh giá khả năng sinh sản.

Ngoài các bước và tiêu chí để chọn nái và đực giống ở trên. Có một vài điểm sau bà con nông dân và các trang trại cần chú ý:

Sổ sách ghi chép đầy đủ chi tiết sẽ giúp dễ dàng chọn đực nái và đực giống chất lượng tốt.

Quy mô đàn lợn càng lớn thì chất lượng nái và đực giống được chọn lọc càng cao.

Cần có quy trình phòng ngừa bệnh chặt chẽ để tránh dịch bệnh gây chết hàng loạt không đủ số lợn để chọn.

Chọn số lợn nhiều hơn cần thiết để dự trữ trong những trường hợp cần thiết.

Kết luận: Lựa chọn lợn nái và lợn đực làm giống là vô cùng quan trọng để sản sinh đàn con có chất lượng tốt tiếp tục nhân lên bán giống hoặc sử dụng lai tạo với các giống khác sản xuất lợn thịt thương phẩm.

Nguyễn Thị Kim Anh ST

Những điều cần biết **VỀ BỆNH BẢNG NƯỚC Ở GÀ**

Thời gian gần đây người chăn nuôi phản ánh với chúng tôi về gà công nghiệp có hiện tượng gà khi ốm thể xác gà gầy nhưng khi chết bụng lại chướng to có tích nhiều nước bên trong, vùng da bụng gần hậu môn thâm tím hoặc xanh. Đây có nhiều khả năng gà bị bệnh Bảng nước, chúng tôi xin giới thiệu về bệnh Bảng nước ở gà để người chăn nuôi chủ động phòng trị bệnh

* Về nguyên nhân:

Bệnh Bảng nước không phải là bệnh truyền nhiễm, nguyên nhân sinh bệnh chủ yếu là do chăm sóc nuôi dưỡng kém, đặc biệt trong giai đoạn úm không đủ nhiệt, kém thông thoáng, thiếu ô xy hoặc do trong chuồng nuôi bị ảnh hưởng bởi khí độc, vệ sinh môi trường không đảm bảo.

Mật độ nuôi trong chuồng quá cao, hoặc do gà nuôi bị thiếu khoáng, thiếu vita min, bị nấm mốc v.v ...

Bệnh bảng nước có thể xảy ra quanh năm song về mùa đông tỷ lệ gà nhiễm bệnh thường cao hơn. Khi gà đã mắc bệnh rồi thì việc điều trị hầu như không có kết quả.

* Triệu chứng bệnh:

Triệu chứng bệnh thường tùy thuộc vào mức độ bệnh. Thông thường gà mắc bệnh từ rất sớm song biểu hiện rõ nhất vào giai đoạn từ 5 – 25 ngày tuổi. Cũng có nhiều đàn mắc bệnh ở thời điểm trước khi xuất thịt, ở giai đoạn này gà kém ăn chậm chạp, bụng to dần nên do tích nước trong xoang bụng. Gà con chậm lớn, lông xù có con đi lại lảo đảo siêu vẹo do bụng quá to. Khi gà bệnh nặng thấy

giãn rộng chứa đầy dịch lỏng, có con khó thở, tím tái.

Một số gà có thể chết trước khi có biểu hiện bảng nước hoặc do bội nhiễm vi khuẩn gây bệnh như Ecoli, CRD.... khi gà đã bị bội nhiễm các bệnh khác thì tỷ lệ chết thường rất cao, nếu bội nhiễm các bệnh truyền nhiễm thì có thể gây chết toàn đàn.

Gà chết do bệnh bảng nước khi mổ thấy các biểu hiện: Gà gầy nhưng bụng rất to bên trong tích đầy nước màu vàng rơm. Cũng có trường hợp nước bên trong có lẫn máu hoặc thấy có cả bã đậu sợi huyết lợn gợn như thạch lãan trong nước dịch

Nếu gà bệnh gộp với các bệnh truyền nhiễm chết thì khi mổ ra còn thấy các biểu hiện bên trong đặc trưng của các bệnh truyền nhiễm như ở gan thận tim thường có xuất huyết hoặc tụ máu sưng to.

* Phòng trị bệnh:

Khi phát hiện đàn gà mắc bệnh thì tốt nhất nên loại ngay vì gà bệnh khả năng tăng trọng kém, khả năng

tiêu tốn thức ăn cao hơn nữa gà rất dễ mắc các bệnh truyền nhiễm khác làm lây lan sang toàn đàn.

Chủ động phòng bệnh theo các bước như sau:

Vệ sinh chuồng trại tốt, chuẩn bị chuồng úm phải sạch sẽ, thoáng khí, thông gió tốt, mật độ chăn nuôi vừa phải hợp lý.

Cho gà ăn theo bữa, hạn chế 10-20% khẩu phần ăn để làm chậm tốc độ lớn của gà con trong khoảng từ 10 – 20 ngày.

Không dùng thức ăn đã bị nấm mốc

Dùng một số loại men tiêu hoá để trộn thức ăn cho ăn. Có thể dùng BIOSIX hoặc BIOGUARD với liều 100g/ 50- 100 Kg thức ăn hỗn hợp

Pha vào nước uống GLUCO – K,C với liều 100 g/ 2 – 4 lít nước dùng 4-6 giờ/ngày có tác dụng làm tăng tính chắc cho thành mạch máu, hạn chế thẩm thấu dịch. Mật khác GLUCO - K,C còn có tác dụng giải độc rất tốt giúp cho gà nhanh hồi phục sức khoẻ.

Có thể dùng một số loại kháng sinh để chống kể phát: Dùng ENROVET 2,5% với liều 1ml/1lít nước uống hoặc KOLERIDIN với liều 1g/ 1 lít nước uống/ ngày dùng trong 3 – 5 ngày liền

BSTY Nguyễn Ngọc Sơn

VÌ SAO HEO NÁI ...

Độc tố của nấm còn ảnh hưởng đến quá trình giao phối, thụ thai, số lượng và chất lượng heo sơ sinh...

- Thường xuyên cho lợn nái vận động để tránh tình trạng béo phì.

Có thể làm chuồng heo nái ở phía dưới gió chuồng heo đực nhằm lợi

dụng mùi của heo đực kích thích heo nái

- Tiêm thuốc kích dục tố cho heo như huyết thanh ngựa chứa vào bắp thịt của heo (liều dùng 10 đơn vị/1 kg thể trọng). Sau khoảng 2-3 ngày thì heo nái sẽ bắt đầu động dục. Nếu lần 1 không đậu thì tiếp tục cho phối

lần 2, nếu đã qua 2 lần phối giống mà vẫn không đậu thì nên loại thải. Ngoài ra, có thể tiêm những chất kích thích như: Synthophylin, Progesteron... và tiêm hay cho ăn, uống các loại thuốc bổ trợ như A, D, E, B, C, B.complex theo hướng dẫn ghi trên nhãn thuốc.

Nguyễn Hoa Lý

Đồng Nai phục hồi 556 trại gà sau dịch

Chi cục Thú y cho biết, đến nay nông dân trên toàn địa bàn tỉnh nhanh chóng phục hồi được 556 trại gà nuôi gia công có quy mô lớn. Trước khi thả đàn, công tác phối hợp kiểm dịch ở các cơ sở nuôi và kiểm soát vận chuyển gia cầm được kiểm tra chặt chẽ. Qua 1.200 mẫu được lấy ở các tập đoàn chăn nuôi lớn, Trung tâm Thú y vùng cho hay đang xét nghiệm được 815 mẫu nhưng đều cho kết quả âm tính, chứng tỏ tình hình dịch tễ ổn định.

Vnexpress.net

An Giang: Đàn lợn tăng cao nhất trong vòng 5 năm gần đây

(TTXVN-04/06/2004) - Do ảnh hưởng của dịch cúm gia cầm nên trong 5 tháng đầu năm 2004 tỉnh An Giang đã phát triển mạnh đàn lợn lên 238.829 con, tăng 17,2% (41.078 con) so cuối năm 2003. Hiện nay, đàn lợn của tỉnh đang ở mức cao nhất trong vòng 5 năm trở lại đây.

Từ khi có dịch cúm gia cầm, giá thịt gia súc tăng cao thu hút nhiều người nuôi. Hiện nay, giá lợn giống tăng từ 20.000 lên 30.000/con và từ 800.000 đồng đến 1,3 triệu đồng/tạ lợn thịt, người nuôi được lãi gần 500.000 đồng/tạ lợn thịt. Bên cạnh đó, các kỹ thuật viên khuyến nông huyện thị còn hướng dẫn kỹ thuật nuôi phát triển lợn nái sinh sản và lợn siêu nạc, giúp cho các hộ mới tham gia nuôi lần đầu nắm bắt được qui trình nuôi và nhất là sản xuất con giống chất lượng. Để bảo vệ

cho đàn gia súc trong tỉnh, Chi Cục Thú y còn cử cán bộ xuống kết hợp với thú y và trạm khuyến nông địa phương tăng cường tuyên truyền về kỹ thuật chăn nuôi, biện pháp phòng chống dịch bệnh theo mùa, lợi ích của việc tiêm phòng vaccin. Chi Cục Thú y đã tổ chức tiêm ngừa miễn phí cho 160.818 lượt gia súc, ngoài ra nhân dân còn tự mua trên 4 triệu liều vaccin tiêm phòng cho đàn lợn nuôi gia đình và trong các trang trại, tránh hao hụt trong quá trình nuôi và đảm bảo chất lượng thịt cho người tiêu dùng.

Nghệ An tập huấn kỹ thuật chăn nuôi vịt bầu

Vừa qua, Viện chăn nuôi quốc gia đã đến huyện Châu Quỳnh để mở các lớp tập huấn nghiệp vụ. Tại đây đội ngũ cán bộ làm công tác chăn nuôi, KN huyện và tất cả các bạn KN cấp xã đã được nghe các giảng viên giảng giải về kỹ thuật ấp trứng, chăm sóc, phòng trừ bệnh cho đàn vịt con mới nở cũng như các giai đoạn sinh trưởng. Cũng đợt tập huấn này, các học viên còn được thảo luận trao đổi và học hỏi kinh nghiệm của nhau trong quá trình phát triển đàn vịt bầu truyền thống.

Nguồn tin:NNVN

Ngành gia cầm châu Âu không cần trợ cấp xuất khẩu vẫn có thể tồn tại

Phó giám đốc phụ trách nông nghiệp của Ủy ban châu Âu, ông Lars Hoelgaard cho biết, nông dân chăn nuôi gia cầm châu Âu giờ đây

không cần phải có được trợ cấp xuất khẩu mới có thể tồn tại bởi mức chênh lệch thu hẹp giữa giá trợ cấp châu Âu và giá ngũ cốc thế giới. Lars Hoelgaard cũng thúc giục các nước xuất khẩu nông sản khác như Mỹ thực hiện thêm các bước để dỡ bỏ dần trợ cấp xuất khẩu nông sản.

Hiện giá ngũ cốc châu Âu đã giảm mạnh xuống mức giá thế giới. Theo Lars Hoelgaard, biện pháp hỗ trợ chỉ nên được sử dụng để bù đắp chênh lệch trong chi phí nguyên liệu thô (giữa mức trợ cấp của EU

và giá thế giới). Chúng không nên được sử dụng để bù lại cho những thứ như chi phí lao động cao hơn hay các yêu cầu về môi trường.

(Reuters-28/05/2004)

Na uy sẽ cấm thiến lợn

Quốc hội Na uy biểu quyết sẽ cấm thiến lợn như thường lệ kể từ năm 2009. Mặc dù ngành chăn nuôi lợn Na uy cố gắng ngăn cản đề nghị này (vì đề nghị này cho rằng ngành chăn nuôi sẽ tổn kém hàng triệu Euro), nhưng nhóm người bảo vệ sức khỏe

cho động vật đã thuyết phục Quốc hội Na uy cấm thiến lợn kể từ 2009. Từ nay cho đến đó, chỉ cho phép cán bộ thú y mới được thiến lợn, và phải dùng thuốc giảm đau để tránh đau đớn cho lợn. Từ trước đến nay, việc thiến lợn hầu hết do nông dân tiến hành.

Pig Production

PRISE TẠI VIỆT NAM

Thơ

TRẠM THÚ Y HOÀI ĐỨC (HÀ TÂY),
VIỆN CHĂN NUÔI QUỐC GIA VÀ CIRAD
XIN TRÂN TRỌNG GIỚI THIỆU:

Ban Biên Tập :

Vincent Porphyre (CIRAD)
Nguyễn Ngọc Sơn (TTY Hoài Đức)
Trần Thị Hồng Ngọc (CIRAD)
Hà Minh Tuấn (Viện Chăn Nuôi)

ĐT: (84) 4 757 05 21
Fax: (84) 4 757 21 77
Email: vporphyre@hn.vnn.vn

Anh mạng lưới

Một năm qua đi,
Năm mới lại đến.
Các bạn và tôi,
Cùng trong mạng lưới.
Ngoài không thay đổi,
Trong đã đổi rồi:
Tư chất về đây,
Kỹ thêm thành thực,
Chấn thêm chính xác,
Trị tăng hiệu quả.
Nào bạn, nào tôi.
Cùng luôn phấn đấu,
Học hỏi đưa tài,
Trong mạng lưới tốt.

Ảnh:
Ông
Nguyễn
Bá Sỹ
trưởng
thứ Y
xã Đắc
Sở

Sau này tự lực
Làm tốt gấp mười.
Dân chúng tin yêu:
Đón anh "Mạng lưới".

Nguyễn Bá Sỹ
Trưởng Thú Y xã Đắc Sở

VUI CƯỜI

Không phải như chơi đàn

Có một người lần đầu tiên học lái xe. Cho xe chạy trên đường không lâu, giáo viên huấn luyện phải nói với anh ta:

- Anh nắm vô lăng quá chặt. Hãy buông lỏng ra một chút. Hãy tưởng tượng hiện anh đang chơi đàn piano.
- ược thôi ! - Người đó trả lời
- Thế nhưng thường ngày khi tôi chơi đàn, chưa hề có một đồng đàn piano khác ngênh mặt mà lao vào tôi như thế.

*****

Không đủ tiêu chuẩn

Hai người bạn gặp nhau, một người hỏi:
- Nghe nói cậu chuẩn bị lấy vợ, nhưng rồi lại thôi. Sao vậy?

- Ông bố vợ tương lai chê mình là đồ say rượu bết nhè. Thế còn cậu, cũng lấy vợ hựt chứ gì ?
- ừ, bố vợ tương lai của tôi lại chê mình uống còn kém xa ông ấy, không xứng đáng làm con rể !

Trong số này chúng tôi có sử dụng một số bài từ trang Web "<http://www.mard.gov.vn>" của Bộ Nông Nghiệp và Phát Triển Nông Thôn nhằm đem tới cho quý vị độc giả trong Huyện những thông tin phong phú hơn.

Nông nghiệp - Nông thôn
VIỆT NAM

Trang thông tin chính thức của Bộ Nông nghiệp và PTNT

THÔNG TIN THÚ Y do Trạm Thú Y Hoài Đức, Viện Chăn Nuôi Quốc Gia và CIRAD thực hiện.